

## POSTANOWIENIE

29 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 29 sierpnia 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego  
Lasów Państwowych Nadleśnictwo G.

z udziałem S.Ż. i H.K.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa  
Leśnego Lasów Państwowych Nadleśnictwo G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z 21 listopada 2022 r., III Ca 274/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz każdego z uczestników koszty postępowania kasacyjnego w kwocie po 675 (sześćset siedemdziesiąt pięć) zł, łącznie 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

(M.M.)

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 9 marca 2021 r. Sąd Rejonowy w Gorlicach oddalił wniosek Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych Nadleśnictwo G. złożony w sprawie z udziałem S. Ż. i H. K. o stwierdzenie zasiedzenia bliżej opisanych działek gruntu. Apelacja wnioskodawcy od tego orzeczenia została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 21 listopada 2022 r. Skarb Państwa wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, skarżący podniósł, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w związku z naruszeniem przez Sąd drugiej instancji art. 53 dekretu z 11 października 1946 r. Prawo rzeczowe w zw. z art. 109 pkt 4 ustawy z 18 lipca 1950 r. Przepisy ogólne prawa cywilnego w zw. z art. XLI § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Przepisy wprowadzające kodeks cywilny, a także

art. 121 pkt 4 w zw. z art. 175 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie że sama przynależność uczestniczek postępowania oraz ich rodziców do grupy etnicznej [...] pozwala na ocenę, że członkowie rodziny nie mieli możliwości podejmowania skutecznych działań prawnych w celu ochrony przysługującego prawa własności nieruchomości przejętych przez Skarb Państwa i w związku z tym bieg terminu zasiedzenia tych działek przez Skarb Państwa nie rozpoczął się w okresie od 1956 r. do 30 grudnia 1989 r.; ponadto przez przyjęcie przez Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, że w okresie tym osoby należące do grupy etnicznej [...], będąc dyskryminowanymi, nie miały możliwości podejmowania skutecznych działań prawnych w celu ochrony przysługującego im prawa własności oraz, że w powyższym okresie nie rozpoczął się bieg zasiedzenia wszystkich nieruchomości stanowiących ich własność, a objętych w posiadanie przez Skarb Państwa po przeprowadzeniu akcji przesiedleńczej w 1947 r.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na jej oczywistej zasadności (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) nakładało na wnioskodawcę powinność wykazania, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia przytoczonych we wniosku o przyjęcie skargi przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Oczywiste jest tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy sprawy. Zarzucane uchybienia muszą mieć zatem kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób jednoznaczny i oczywisty, na pierwszy rzut oka, co skarżący winien wykazać we wniosku o przyjęcie skargi w wyodrębnionym konstrukcyjnie i formalnie wywodzie prawnym, bez odwoływania się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia; podstawy kasacyjne nie podlegają bowiem badaniu na etapie tak zwanego przedsądu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, Nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156 oraz z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Należy też przypomnieć, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r.,

Nr 13, poz. 230; z 19 lutego 2014 r., I PK 265/13 oraz z 29 września 2014 r., III SK 91/13).

Skarżący nie wykazał, by postanowienie Sądu Okręgowego było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami. Nie można przyjąć, że doszło do oczywistego naruszenia przytoczonych we wniosku przepisów prawa rzeczowego w związku z art. 121 pkt 4 k.c. w związku z art. 172 § 2 k.c., skoro Sąd drugiej instancji, kierując się wykładnią art. 121 pkt 4 k.c. w związku z art. 172 § 2 k.c. przedstawioną już w orzecznictwie Sądu Najwyższego (w tym między innymi w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 43 oraz postanowieniu z 18 maja 2017 r., III CSK 221/16), poczynił w tej sprawie obszerne ustalenia faktyczne prowadzące do oceny, że w tej konkretnej sprawie istniał do 1989 roku w odniesieniu do członków rodziny uczestniczek postępowania należącej do etnicznej grupy [...] (których dotknęły wysiedlenia i przejęcie objętych wnioskiem gruntów przez Skarb Państwa bez żadnego tytułu prawnego), stan równy zawieszeniu wymiaru sprawiedliwości, albowiem warunki ustrojowe i stan prawny nie tylko czyniły niemożliwym dochodzenie roszczenia ze względu na niedostępność środków prawnych, ale również ze względu na powszechną praktykę stosowania obowiązujących przepisów nie było realnych szans uzyskania korzystnego dla uprawnionych rozstrzygnięcia. Nie stanowi zatem rażącego naruszenia przytoczonych przepisów przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że 30 letni okres zasiedzenia w złej wierze działek gruntu objętych przedmiotowym wnioskiem mógł się zacząć dopiero z dniem 30 grudnia 1989 r. po wejściu w życie ustawy z 29 grudnia 1989 r. o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 75, poz. 444 ze zm.), zaś przed jego upływem doszło do przerwania biegu zasiedzenia w związku z wniesieniem przez uczestniczki powództw o uzgodnienie stanu prawnego nieruchomości ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Z tych względów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. O kosztach postępowania na rzecz uczestniczek, które wniosły odpowiedź na skargę kasacyjną rozstrzygnięto na podstawie art. 520 § 3, 98 § 1<sup>1</sup> k.p.c. i art. 99 oraz art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przy uwzględnieniu § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst:Dz. U. z 2023 r. poz. 1935).

[SOP]

[ał]